

SOSIALURIN

Útgevni:
FØROYA JAVNAÐARFLOKKUR

Bláðstj.:
Villi Sørensen.

Box 76.

Prentsmíðjan á Høysbreyt
TELF 1820

Fiskimanna sanni politikkur

Allur politikkur, sum ikki stevnir at tí at rúmka og bota um vinnulíkindini hjá okkara fiskimonnum, men sum vitiliga ber skerjan av vinnu- og livslíkindum hjá fiskimannastættini við sær, er skaðar-politikkur fyri land og fólk, tí fiskimannafjöldin er mergurin í landinum.

Men tað er fiskimanna sanni politikkur, sum í øllum sínum virki og allari sínari stremban stevnir at í ongum føri, undir ongum umstøðum at gera annað enn tað, sum ikki bara verjur tey arbeiðsrættindi, vit eiga, men leggur alla áherslu at viðka tey, gera tey rúmari í hvørjum og tryggja og so háttad og rúm, at eftirmenn okkara kunnu finna góð kor at halda fram lívið her á oyggjum okkara.

Javnaðarflokkurin hevur hetta sum mið og mál í politikki sínum.

Vit ásanna og harmast yvir, at trímíla-sjómákið er fiskimonnum og landi okkara til miklan skaða.

Vit hava tí av øllum huga lagt alla áherslu fyri at fáa sjómákið færað í minsta lagi 12 mil út frá beinum linjum millum ystu oddar og sker. Ja, vit eru einasti flokkur, sum hevur havt uppskot um at lagt krav okkara so vitugt, og framskygt til rættis, at vit uttan at koma í stórir klotur, enn vit orka at greiða, vilja vinna 12-mílamákið eins og eitt-hvørt fiskimark, sum íslendingar og aðrir verða at fáa góðkent annaðhvørt við sáttmála ella við tolereran.

Vit ásanna, at vit — sjálvt um vit fáa allan landgrunnin fyri okkum sjálfur — ikki hava nóg mikið at liva av, serliga ikki, tá ið vit verða tvær og triggjar ferðir so nógvir sum nú.

Ti berjist javnaðarflokkurin fyri, at vit — okkara fiskimenn — ikki skulu missa ein tunnna av rættindinum í Grønlandi, men tvørtur imóti fáa tey økt, so hvørt sum Grønlandingar búnaft at vera í samvinnu við føroyingum. Og hesin búnaft skapur hevur tikið dyk á seg og veksur stórliga fyri hvønn dagin, sum gongur. Grunnarnar kring Føroyar!

Óskerd veiðirættindi á javnt við grønlandingar og danir í Grønlandi!

Allar kreftir í fyrri at veita fiskimonnum soleiðis, at teimum verður eins lætt at koma til biligastu útgerðarvøru og stórreiðarunum, samstundis sum teimum má verða tryggjað at fáa eins góðan pris fyri fiskin, sum stórreiðarin fær — hesum báðum viðvíkjandi verður hugsað um landshandilin.

Allar kreftir í, at verkamannastættini verður tryggjað fult arbeiði og eins góð sosial kor í Føroyum sum aðrastaðni í Norðanlondunum, og at húrðarnar til lærdóms megu ikki verða trengri men eins lættar at fáa upp sum hjá ríkmanninum.

Hetta er einasti sanni og holli politikur fyri fiskimanna.

?

**Heldur tú ikki
Sosialin**

Undir fólksins dóm

Tað hallar í hvørjum, leikir skiftast, ungur nemur, gamal fremur, sigst í gamla orðafelli. Enn ljóðar fólleysa vallarans rodd yvir hamrar, gjár og røkur eins og framvið búðarhornum, hin sama sorgarsong um tað afturhald, ið hústast hevur her á fløtum í gott stórthundrað ár.

Aftur hevur endaleysa hjólið vundið frá sær tey fyra árin, so rastleysir ognarar hyggja yvir at sessum teirra á lögtingi gamla, hvar mong góð lotan er ómissilig í roynd og veru. Tí má stillast upp hitt sama afturhaldið, ið núikki dugir nakað uttan vallarans fólleysa kvæði, afturhald, einans afturhald fyri at verja hinar stóru plysfórðaðu borgirnar, ið ikki mugu fana fyri sekum av árum, meðan hin lægtliggjandi stættir fiskimannsins skal fððrast við tolli, skatti við stigandi skala av 3000 kr., hvar miljónviroir eru skattafri.

Og broður, lagsbroður, kunnu tí motast við valborðið og styðja flokkar, sum í rastloysi eru so bebbareddir yvir ein fólkadóm, sum á fjórða hvørjum ári í blindum hava sett teir inn á ting av trúni yvir teim orðum, sum ofta við nevaðuk eru staðfesti á roðarapalli. Nú var einki agn eftir uttan sjómáksmálið, alt hitt hevur almúgan, fátækrastrætturin, gloypt og hongur fastur at afturhalds-stálkrókinum, gloypt agnið: skattin, tollin og pristalið, ið ger, at keyparin galdar, og seljarin valdar, eins og reiðarin gevur frágreiðu tænastu fiskimannsins til sóknarstýrið fyri uttan at ognast eftir fórmuni tær avskrivningar, ið teir eftir lógum eiga, so eftir situr kúrandi Óli...

Fiskimenn, arbeiðarar, móti við valborðið fyri frælsi, friheit og broðralag, eins og broðralond okkara, tí okkara forni arvaftiggið frá fornlond, stórmanna afturhald hevur hvørki ná ella nakra tíðir verið annað enn afturhald. Tí er einki agn eftir uttan sjómáksmálið, ið teir nú eiga, men so ræddir eru teir, ja, bebbareddir, at koma fram við sannleikanum, hvat hin sáttmálin, ið undirskrivdur varð við bretar einans kann bliva veruleiki við góðum og hollum tingingum á parlamentariskskum tingingum. Hetta veit eisini hann sjálfur, ið »14« valdar, men eisini hann er vorðin bebbareddur, tað sást av teim stóru stavum um sjómákið í blaðnum, hvar hitt síðsta agnið er eftir, sum kanska veljarar skulu gloypa, tí at tey 4 árin, ið hann hevur sitið, er ikki so frægt, iðliggia kann á eynabarmi av hansara ávum; tí er ikki so lógið at slíkir harrar eru vorðin bebbareddir og tuga sannleikan burt, einans eitt var eftir, landhagi, ið kundi verið fullført, um vit ikki eisini fyri fyra árum setti afturhaldið á gomlu tingsæti okkara. Í álvarsemi kann hetta ikki glatast burt, tí mugu vit eins og Noregi lata hina arbeiðandi fjóldina taka róður í hond og sigla aftur eftir tí, sum vit í blíndni mistu av linum stóra afturhaldi og gjørdi mangan kaldan eim á afturhaldsins grúgvu.

Eystlendingur frá gamla sjálvstýri.

Sambandsins og Fólka- flokksins skaðagerð.

Tann dagin, tá ið sambandið og fólkaflakkurin tvingaðu 1955 sáttmálan ígjøgnum, varð eitt hitt stórsta misstakið í føroyskum politikki gjørt.

Við hesi gerð síni hava hesir flokkar sjálvandi sett seg uttanfyri álit føroysku fiskimanna.

Hesar flokkar kann eingin fiskimaður velja.

Teir hava onga undanfærslu- tí teir høvdu eitt annað uppskot at greiða atkvøðu fyri, javnaðarmanna-uppskotið, ið allir menn skilja vildi haft loyst fiskimarksspurningin á ein so »genialan« máta, at vit føroyingar ikki nýttist at komi í klotur og stríð við hvørki bretar ella nakran ið vit hava áhugamál saman við.

Fyri hesum tí einasta beina uppskoti greiddi eingin sambandsmaður, eingin fólkaflakksmaður og eingin tjóðveldismaður atkvøðu.

Fyri uppskotinum vóru bara teir 5 javnaðarmenninir.

FÆROSK MARGARINE

Vita No 1

VITAMINISERET

FÆROSKT PRODUKT

FINT PRODUKT

Skipafelagið Føroyar

TELEFON 1225

Tórshavn

Suðurstreymoyar javnaðarfelag

hevur fund í erva í Losjuni leygarkvöldið hin 4. okt. 1958 kl. 20.
Evn: Framhald av 3. uppstillingarfundi.

Nevndin.

LICITATION

Arbeiðið við innlegging av hitaverki og saniteti í nýggja skúlanum í Klakksvík verður við hesum boðið út í almennari licitation.

Tekningar og frágreiðingar fáast til láns á verkfrøðingsskrivstovu Klakksvíkar kommunu frá mánadegi 9. oktober h. á. móti kr. 100 í veðhaldi.

Boðini skulu vera kommunuverkfrøðinginum í hendi í seinasta lagi mánadagin 20. oktober h. á. kl. 17.

SÓKNARSTÝRIÐ Í KLAKKSVÍK

VALDEMAR LUTZEN

Telf. 1020 Thorshavn.

Opið bræv

til

Føroya Løgtings
og Føroya Landsstýri

Føroya Skipara- og Navigatorfelag fer at biðja Føroya lögting um ikki at taka nakra avgerð í fiskimarksmálinum, fyrr enn felagið hevur havt høvi at siga sína hugsan um tey uppskot, ið koma at leggja fyrri, tó undantikin ein samtykt um 12 fjórðingamark. Áttalan er at hava aðalfund einaferð í november mánaði, og verður tá sjómáksspurningurin til viðgerðar til nærrí umrøðu, og skulu vit tá lata tingið hoyra aftur frá okkum, fundarsamtykt verður gjord.

Fórmaður Føroya Fiskimannafelags hevur, landsstýrinum kunnugt, sagt, at hann hevur góðar grundir fyri at halda, at Føroyingar við at taka upp samráðingar við Ísland kunnu vinna aftur nógva av gomlu fiskirættindum okkara undir Íslandi fyri snoris- og linufiskiskap. Landsstýrið verður tí biðið um beinan vegin nærrí at kanna, um Íslendingar eru sinnáðir at taka upp tilikar samráðingar, tí um nakað kundi vunnist aftur undir Íslandi av tí, vit hava mist, hevði hetta almiklan týðning fyri føroyska fiskivinnu.

Tórshavn, tann 29. september 1958
fyri Føroya Skipara- og Navigatorfelag

Thomas Thomasen

LÆRARASTOV

Við realskúlan í Havn eru sett sum tímalærarar Svenning Tausen úr Høvi og Bjarna Dam Niclasen av Velbastað.

Peter Sigurd Rasmussen úr Havn er settur sum lærari við skúlan í Fuglafirði.

Niels Lisberg, Fámjin, er settur sum vikarur fyri eitt ár við skúlan í Vestmanna, og Ólavur Michelsen úr Øravík skal í sama tidskeiðið rokja starv hansara í Fámjin.

Fritíð við lön fyri fiskimenn.

Uppskot javnaðarflokksins vildi tryggjað øllum fiskimonnum fritíð við lön, so allir finga ein fritíðarlön svarandi til 6 pst. av teirra ársinntøku.

Sambandið, tjóðveldið og fólkaflakkurin vóru ímóti.

Javnaðarmenn atkvøddu tó fyrri einum uppskoti frá tjóðveldisflokkunum; tó at tað litið og einki nyttar.

Teir hava bara broytt EITT orð í einari gamlari lög, ið er so vorðin og treytirnar fyri yvirhøvur at fáa fritíðarpengar so tvørlega uppsettar, at hjá flestu fiskimonnum verður tað ivasamt, um teir fáa eitt oyra í fritíðarlön; hóast allir aðrir stættir í samfelagnum fáa tað.

Ófatuligt er, at ikki tjóðveldismenn skulu unna fiskimonnum hesa lön og hetta mikla rættvís.